

МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ. (БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС)

В. С. Карпов, к .е. н., доц., М. М. Булка, студ.

Ключові слова: Болонський процес, модуль, дисципліна, кредитно-трансферна система, вища освіта

Постановка проблеми. Пошук шляхів докорінної перебудови вищої освіти ведеться сьогодні в усьому цивілізованому світі, про що свідчить і постійний розвиток Болонського процесу. Отримавши значні переваги в економічній, політичній, соціальній та культурній сферах, Європейська спільнота почала активно формувати та реалізовувати програму узгодження інституцій та принципів різних європейських освітньо-наукових комплексів.

Аналіз публікацій. Результати аналізу останніх досліджень і наукових публікацій з даної тематики свідчать про її актуальність і значущість для вибору та реалізації стратегії сталого соціально-економічного і духовного розвитку України. Аналізом адаптації вищої освіти займається велика кількість вітчизняних учених: В. П. Андрущенко, М. З. Згуровський, І. А. Зязюн, К. В. Корсак, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало, С. М. Ніколаєнко, Г. Г. Півняк, С. О. Сисоєва, М. Ф. Степко та інші.

Мета статті: визначити основні проблеми у контексті приєднання України до Болонського процесу.

Виклад матеріалу: 19 червня 1999 року міністри освіти 29 європейських країн підписали Болонську декларацію, головною метою якої проголошувалася побудова до 2010 року загальноєвропейського простору вищої освіти.

19 травня 2005 року було підписано документи про включення України в Болонський процес, що дало право нашій країні стати рівноправною учасницею побудови загальноєвропейського простору вищої освіти до 2010 року, створення так званої «Європи знань» і приведення освітніх систем різних країн до єдиного стандарту.

Участь України в Болонському процесі розширює перспективи розвитку національної системи освіти. Завдяки введенню кредитно-модульної системи в навчальний процес студенти вищих навчальних закладів матимуть можливість продовжувати навчання в будь-якому європейському університеті, отримає новий імпульс питання освіти впродовж життя.

Основна мета створення Болонської співдружності – дати вищу освіту і забезпечити працевлаштування всіх випускників університетів на європейському ринку праці та підвищення конкурентоспроможності європейської вищої школи.

Структура Болонського процесу. 1. Кредитно-трансферна система. Означає, що за кожний прослуханий курс студент отримує якусь кількість кредитів, зазвичай від 1 до 3. Для того щоб отримати диплом бакалавра, студенту необхідно набрати не менше 120 кредитів за 4 роки, відповідно для магістра за 2 роки необхідно набрати 60 кредитів .

2. Двоступінчаста система освіти. Згідно з Болонською системою, бакалавр і магістр-це два різні етапи вищої освіти, де бакалавр – більше орієнтований на практичну діяльність, а магістр – на науково-педагогічну.

3. Перегляд системи оцінювання. Мається на увазі, що структура вищої освіти раніше дозволяла студенту отримати гарну оцінку тільки – лише склавши іспит. Нинішня система освіти передбачає, що студенту необхідно відпрацювати семінар або практичні заняття, без яких він не може бути допущений до іспиту.

4. Вільний вибір дисципліни. Дисципліни, які вивчає студент, поділяються на дві групи: обов'язкові і дисципліни вільного вибору. Цей аспект не завжди є позитивним, оскільки відвідуваність на предметах, які студенти вважають не профільними і не головними, а також якщо вони самі їх не вибирали, дуже мала. Плюс до цього я вважаю що не варто студентам першого курсу давати можливість вибирати предмет, оскільки вони ще не можуть точно знати, що їм знадобиться в подальшому.

Аналіз процесу:

1. Годинни лекцій скоротили до мінімуму;
2. Замість трьох модулів скоротити до одного;
3. Не усі університети дотримуються Болонської системи (поділ на 100-бальну, 5-бальну і 12-бальну системи оцінювання, а також поділ на 4 і 2 семестри)

4. Болонська система вважає, що студент повинен самостійно засвоювати матеріал. Але це дуже важко, особливо недопустимо для технічних спеціальностей.

5. Для здійснення самостійної роботи необхідне достатнє забезпечення студента навчально-методичною літературою.

6. Закриття ПТУ (зникнення фахівців: сантехнік, токарь, слюсар і т. п.).

Висновок. Необхідна адаптація основних положень до вітчизняної системи освіти для збереження наявних у цій сфері безсумнівних досягнень. Інтеграція України в Європейську систему вищої освіти вимагає виваженості та прагматизму. Можливо, буде потрібен час для поетапного запровадження кредитно-модульної системи та науково-дослідницької роботи із цілеспрямованого вивчення результатів її застосування на кожному етапі впровадження. Також потрібні детальне вивчення складових кредитно-модульного навчання, зважений підхід до реалізації ідей європейської освіти, копітка робота з адаптації основних положень проекту до особливостей облаштування української вищої школи фізкультурного профілю.

Особливу увагу слід акцентувати на забезпеченні привабливості наступної діяльності випускників у межах України, створенні гідних умов праці та її оплати. Стимулювання молодих фахівців, орієнтування наукового потенціалу на реалізацію своїх планів у вітчизняних умовах повинне стати пріоритетним напрямком державної політики в цілому і виховно-педагогічним компонентом освіти зокрема.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. **Мороз І.** Болонський процес – це конкретні рішення та дії / І. Мороз // Вища освіта України. – 2005. – № 1. – С. 29 – 36.

2. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / Укл. В. П. Бех, Ю. Л. Маліновський : за ред. акад. В. П. Андрущенко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – 221 с.

3. **Калюжна Н. Л.** Приєднання України до Болонської конвенції, її переваги та недоліки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2008/Pedagogica/25782.doc.htm.

УДК 378(477)

Модернізація структури вищої освіти в Україні (Болонський процес) / В. С. Карпов, М. М. Булка // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Д. : ПДАБА, 2013. – № 3. – С. 61 – 62. – Бібліогр.: (2 назв.).

Розглянуто сутність Болонської системи. Виконано аналіз Болонського процесу.

Ключові слова: Болонський процес, модуль, дисципліна, кредитно-трансферна система, вища освіта.

Модернизация структуры высшего образования в Украине (Болонского процесса) / В. С. Карпов, М. М. Булка // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури – Д. : ПГАСА, 2013. – № 3. – С. 61 – 62. – Библиогр.: (2 назв.).

Рассмотрена Болонская Система. Выполнен анализ Болонского процесса.

Ключевые слова: Болонский процесс, модуль, дисциплина, кредитно-трансфертная система, высшее образование.

Modernization of structure of higher education in Ukraine (Bologna process) / V. S. Karpov, M. M. Bulka // Visnyk of Pridneprovk State Academy of Civil Engineering and Architecture. – D. : PSACEA, 2013. – № 3. – P. 61 – 62. – Bibliogr.: (2 names).

The article deals with the nature of the Bologna system. Another point highlighted the main goal, we also consider the structure and make an analysis of the Bologna process. In conclusion, we specify their attitude about this upgrade, and what aspects need to focus their attention.

Key words: Bologna process, module, discipline, credit transfer system, higher education.